

Ristirahva Pühapäevalehes 1880 avaldatud E. H. kirjad Põhja-Kaukaasiast. Stavropoli piirkond. Külmad ilmad ja olud. Digiteeris Andres Aule, kirjaviis muutmata.

Ristirahva Pühapäevaleht (nr. 6), 10. veebruar 1880, lk. 47

Kaukaasiast kirjutab meile E. H. pikemalt ja paneme siin mõned asjad üles: 18. Januaril 1880: Kui Teie praegu wõiksite siin olla, siis arwaksite wist põhja jää-mere ääres, aga mitte soojal maal olewad. Juba 2 kuud on meil ühtjargi pakane wene talw ja ühtepuhku üks tuisk ja lume sadu, et raudtee sõidud kinni jääwad ja posti kirjad seatud ajal ei käi. Tuna heile eksis raamatu post steppi lumesse ära, kui Stawropoli pidi minema, ja Jumala ime abi se oli, et postipois ja postiljon külma ei surnud. Wanad inimesed ei mälesta, et siin enne niisugust talwet oleks olnud. Kaks korda päewas küttame ahju, aga toad ei taha siiski täieste soojad olla. Ahju puud on väga kallid, sepärast küttab waesem rahwas ahjud sõnnikuga, mis selle tarwis nõnda walmistatakse: majade juures on kaks hoowi ehk õueaeda; teine on loomade jauks, teine inimeste tarwis. On loomad paar aastat teise hoowi peal seisnud, siis korjab senna juba arsina paksune sõnniku kord; siis leikab peremees kuiwal ajal sest sõnnikust neljanurgelist telliskiwi moodi tükka malja ja kuiwatab neid weel tuule käes kõwaks. Siis on ahju kütt malmis ja üks koorem maksab siis linna turul 150 ehk 170 kop. See ahju kütti nimi on „kisljak” ja se põleb ilusaste ja annab kanget palawat, enam kui puud. — Üks meie sugulane pidi heile raudtee jaama juure sõitma, mis meilt poolteist wersta eemal on. Jätsime jumalaga ja ta istus saani, — aga waata, kolme tunni pärast tuli ta tagasi ja tänas Jumalat, et jälle sooja tuppa sai; kõik see aja oli ta stepi peal eksinud ja aukudest ja angedest läbi käinud aga raudtee jaama ei olnud leida. Wäga hea ja mitme eksijale peastmiseks on se seadus, et tuisu ajal ühtepuhku — pisku wahega — kiriku kellad lüüakse ja inimesed kella heale läbi teawad, kuhu minna. — Jõulu õhtul oleksime hea meelega weikest jõulu puud põlema südanud, aga neid puid peab 60 wersta pealt mägedest tooma ja se on liig kallis. Meil ei aidanud muud, kui panime aga oma 12 küünalt muidu põlema ja rõõmustasime siis ka kallist Jeesuse sündimise õhtust ja tuletasime omaksid kodumaal ja nende jõulupuud meele.

Ristirahva Pühapäevaleht (nr. 8), 24. veebruar 1880, lk. 63

Kaukaasiast kirjutab meile E. H.

Mitte üksi, et meil kanget külma on, waid se talw on ka lumest väga rikas. Rahwas kes muidu talwel loome kaarjasmaale saadab, on väga kimbus, sest heina pole tehtud ja loomad ei sa lume alt rohtu kätte. Mittu müüb oma karja pool muidu. — Wiimati pidi üks emand oma lapsega teise linna reisima; aga ei saanud sinna, waid eksiswad tuisuga ära ja pärast leiti neid surnud olewad; külm oli emanda tema lapsega, kutsari ja hobusid wõtnud. Kange külmaga lähewad ka hundid liig julgeks ja murravad mittu korda inimesi. Üks mees reisis nädala eest postiga, siis tulid hundid peale; hobused lõiwad kartma

hakkasid lõhkuma ja pillasid reisiija mehhe saanist maha. Kui pärast mindi teda otsima, ei olnud muud leida, kui tema pealuu ja lõhki kistud saapa tükid.